

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו נאמר, ומלט הוא את העיר בחכמתו. שיהיה גואל משיח בן אפרים, וזהו הגאולה מלמעלה.

דבר אחר, עיר קטנה - זו תבת נח. ואנשים בה מעט - אלו נח ואשתו ובניו. וכא אליה מלך גדול - זה יצר הרע, שסבב לה. ומצא בה איש מספן חכם - זה נח. ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה אברהם, שפעבור אברהם שעתיד לבא, מלט את התבה בחכמתו, ומלטו נח ובניו.

דבר אחר, עיר קטנה - זו ירושלים, שהיא בזמן הזה קטנה וחרבה. ואנשים בה מעט - מעטים הם היהודים שיש בה. וכא אליה מלך גדול וסבב אתה - זה מלך מבני עשו, שנאמר עליו בדניאל, (דניאל ב לג) שקוהי די שפרועע כל אלו, תעשם דק ותרוע. שהמלכים וגו' תעשם דק ותביא סוף לכל אלו המלכויות. ובזמן שהוא סבב בירושלים, מצא בה איש מספן חכם - זה משיח ראשון, ומלט הוא את העיר בחכמתו - זה משיח אחרון. דבר אחר, עיר קטנה - זו התורה. ואנשים בה מעט. ולמה היא קטנה? והרי פתוב (איוב יא) ארצה מארץ מדה וגו'? אלא משום שאנשים בה מעט הם.

וכא אליה מלך גדול וסבב כו' - זה סם המות, שסבב אותה. ומצא בה איש מספן - זה דוד. חכם - זה שלמה המלך עליו השלום, שהתקין לה נר, והאיר לה באור, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, מיד האפיקורסים והמינים, שהוא תקן אננים לתורה.

ששנינו, בטרם שבא שלמה, הייתה התורה פקלחת שאין לה

חמור, דא סמא"ל. חכם, דא משיח בן דוד. ועליו נאמר, ומלט הוא את העיר בחכמתו. שיהיה גואל משיח בן אפרים, ודא הוא פרוקא מלעילא.

דבר אחר, עיר קטנה, זו תיבת נח. ואנשים בה מעט, אלו נח ואשתו ובניו. וכא אליה מלך גדול, דא יצר הרע, שסיבב לה. ומצא בה איש מספן חכם, דא נח. ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא אברהם, שפעבור אברהם שעתיד לבא, מילט את התיבה בחכמתו, ומלטו נח ובניו.

דבר אחר, עיר קטנה זו ירושלים, שהיא בזמן הזה קטנה וחרובה. ואנשים בה מעט, מעטים הם היהודים שיש בה. וכא אליה מלך גדול וסבב אתה, דא הוא מלכא מבני עשו, דאתמר עליה בדניאל, (דניאל ב לג) שקוהי די פרזל. די מרעע כל אלין תדק ותרע. די מלכיא וגו'. תדק ותסף כל אלין מלכותא. ובזמן שהוא סיבב בירושלים, מצא בה איש מספן וחכם, דא משיח ראשון, ומלט הוא את העיר בחכמתו, דא משיח אחרון.

דבר אחר, עיר קטנה דא אורייתא. ואנשים בה מעט. ולמה היא קטנה, והכתיב (איוב יא ט) ארצה מארץ מדה וגו', אלא משום דאנשים בה מעט הם.

וכא אליה מלך גדול וסבב וכו', דא סמא דמותא, דסבב לה, ומצא בה איש מספן, דא דוד. חכם, דא שלמה המלך עליו השלום, דאתקין לה שרגא, ואנהיר לה בנהירו, במשלו וספריו. ומלט הוא את העיר בחכמתו, מידא דאפיקורסים ומינים, דאיהו אתקין אננים לתורה.

דתנינו, עד לא אתא שלמה, הות אורייתא

אֲזַנִּים, וּמִי שֶׁקָּרַב אֵלֶיהָ נִשְׂרָף.
 פִּיּוֹן שֶׁבֶּא שְׁלֹמָה וְעָשָׂה לָּהּ
 אֲזַנִּים, וְנִצְלוּ בְּנֵי הָעוֹלָם בְּעֲצָתוֹ,
 נִתַּן בְּאוֹתָהּ הָעִיר כְּבִיכּוֹל הַצֵּלָה.
 וּבַמָּה? בְּחֻמְתּוֹ.

וְכִרָּה זֶה מִשּׁוֹם הַתְּקוּן שֶׁהִתְקִין,
 וְהַהֲשַׁדְּלוֹת שֶׁהִשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ
 אוֹתוֹ הַמִּסְפֵּן, שֶׁהוּא דוֹד, שְׂאִין
 אִישׁ שֶׁהִשְׁתַּדֵּל אַחֲרֶיהָ כְּמוֹ דוֹד
 הַמִּלֵּךְ.

וְשִׁנְיָנוּ, רֵאוי הִיָּה דוֹד הַמִּלֵּךְ
 לְהִתְקִים בְּעוֹלָם מֵאָה שָׁנִים.
 שְׂאֵלְמֵלֵא הוּא הַתְּקִים מֵאָה
 שָׁנִים, הוּא הִיָּה מִתְקַן אֶת הַמְּאֹר
 תְּקוּן חֻזֵק שֶׁלֹּא יִסּוּר לְעוֹלָמִים,
 וְלֹא הִיָּה נֶחְרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אֲבָל
 כִּמָּה גָּרְמוּ אוֹתוֹן הַשָּׁנִים שֶׁלֹּא
 הִתְקַיְּמוּ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמִּסְפֵּן
 הַהוּא, זֶה אָדָם הַרְאֵשׁוֹן, שֶׁנִּתַּן
 לוֹ מִשְׁנוֹתָיו רַק שְׁבַע עִים שָׁנִים.
 וְאָדָם לֹא זָכַר אוֹתוֹ בְּשַׁעַה שֶׁבֶּא
 ס"מ וְרוֹכֵב עַל גָּמֶל, וְסָבַב אוֹתוֹ
 שְׁחָטָא, לֹא זָכַר אֶת דוֹד, שֶׁבְּעֵנֵי
 יִהְיֶה עַל הָעוֹן הַזֶּה. שֶׁהִנָּחַשׁ סָבַב
 לְחַוָּה, וְסַמָּא"ל לְאָדָם הַרְאֵשׁוֹן.
 וְסַמָּא"ל לֹא הִיָּה לוֹ כַּחַ שִׁיְהַפֵּךְ
 אֶת הָאָדָם, עַד שֶׁבֶּא הִנָּחַשׁ וְהִפֵּךְ
 אֶת לֵב חַוָּה, וְחַוָּה הִפְכָה אֶת לְבוֹ
 שֶׁל הָאָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל
 זֶה אָמַר, (בְּרַאשִׁית א) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר
 נִתְּנָה עִמָּדִי הוּא נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ
 וְאָכַל. וְלִסַּמָּא"ל לֹא הִיָּתָה
 הַרְשׁוּת שִׁיְהַפֵּךְ אֶת לֵב הָאָדָם, עַד
 שֶׁבֶּאָה חַוָּה, וְגִרְמָה לוֹ שֶׁאָכַל
 מִמֶּנּוּ, וְעַל כֵּן הָאִשָּׁה נִעְנְשָׁה. (הַדָּא
 הוּא דְאִמְרֵינוּ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׂכִינָה עִמָּהֶם.
 גָּלוּ לְכָבֵל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאֲדוּם שְׂכִינָה
 עִמָּהֶם וְלֹא אַחַת מִן הַמְּדוֹת.)

כִּשְׂאֵרְדָם הַרְאֵשׁוֹן נִתַּן לוֹ מִשְׁנוֹתָיו
 אוֹתוֹן שְׁבַע עִים שָׁנָה, לֹא זָכַר מִמֶּנּוּ
 בְּרַאשׁוֹנָה, שְׂאֵלְמֵלֵא נִזְכַּר מִמֶּנּוּ,
 מֵאָה שָׁנָה יִשְׁאִיר לוֹ מִשְׁנוֹתָיו,
 כְּמוֹ שְׂרַאֲוִיִּים לוֹ, כְּדִי לְהַתְחַזֵּק

בְּקִלְחַת דְּלִית לָהּ אֲזַנִּים, וּמֵאֵן דְּקָרַב בְּהָדָה
 אִיתּוּקְדָה. פִּיּוֹן דְּאִתָּא שְׁלֹמָה, וְעַבְדָּ לָהּ אֲזַנִּים,
 וְאִשְׁתִּיזְבוּן בְּנֵי עֲלָמָא בְּעֲצָתֶיהָ. יֵהֵב בְּהִיא
 עִיר כְּבִיכּוֹל שְׁזִיבּוּתָא. וּבַמָּה, בְּחֻמְתּוֹ.

וְכִרָּה דָּא בְּגִין תִּיקוּנָא דְאִתְקִין, וְאִשְׁתַּדְּלוּתָא
 דְאִשְׁתַּדֵּל אַבְתְּרָה הַהוּא מִסְפֵּן, דְאִיהוּ
 דוֹד. דְּלֹאוּ אִית בְּרֵי נֶשׁ דְאִשְׁתַּדֵּל אַבְתְּרָה, כְּדוֹד
 מִלְפָּא.

וְתַנְיָנוּ, יְאוֹת הָוָה דוֹד מִלְפָּא, לְאִתְקִימָא
 בְּעֲלָמָא מֵאָה שָׁנִין. דְאִלְמֵלֵא אִתְקִימִים
 אִיהוּ מֵאָה שָׁנִין, אִיהוּ הָוָה מִתְקַן לְבוֹצִינָא,
 תְּקוּנָא תְּקִיף, דְּלֹא תִתְעַדִּי לְעֲלָמִין, וְלֹא
 אִתְחַרִּיב בֵּי מִקְדָּשָׁא. אֲבָל כִּמָּה גָּרִיעוּ אִינוּן
 שָׁנִין דְּלֹא אִתְקִימוּ.

וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת הָאִישׁ הַמִּסְפֵּן הַהוּא, זֶה
 אָדָם הַרְאֵשׁוֹן, דִּיהִיב לִיה מִשְׁנוֹי רַק
 שְׁבַע עִין שָׁנִין. וְאָדָם לֹא זָכַר לִיה בְּשַׁעַה שֶׁבֶּא
 ס"מ (דף צט ע"א) וְרוֹכֵב עַל גָּמֶל, וְסָבַב אוֹתוֹ
 שְׁחָטָא, לֹא זָכַר אֶת דוֹד, שֶׁבְּמִסְפְּנוּתָא לְהוּי
 עַל זֶה הָעוֹן, שֶׁנָּחַשׁ סָבַב לְחַוָּה, וְסַמָּא"ל
 לְאָדָם הַרְאֵשׁוֹן.

וְסַמָּא"ל לֹא הָוָה לִיה כַּחַ דִּיְהַפֵּוּךְ לְאָדָם, עַד
 שֶׁבֶּא נָחַשׁ וְהִפֵּךְ לְבַה דְחַוָּה, וְחַוָּה
 הִפְכָה לְבוֹ שֶׁל אָדָם, וְחָטְאוּ שְׁנֵיהֶם. וְעַל דָּא
 אָמַר, (בְּרַאשִׁית ג יב) הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נִתְּנָה עִמָּדִי הוּא
 נִתְּנָה לִי מִן הָעֵץ וְאָכַל. וְסַמָּא"ל לֹא הָוָה לִיה
 רְשׁוּת דִּיְהַפֵּוּךְ לְבִיה דְאָדָם, עַד שֶׁבֶּאָה חַוָּה,
 וְגִרְמָה לִיה דְאָכִיל מִינֶיהָ, וְעַל דָּא אִתְתָּא הִיא
 אִתְעַנְשָׁת (הַדָּא הוּא דְאִמְרֵינוּ, בְּכָל מְקוֹם שֶׁגָּלוּ שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ

לְכָבֵל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. גָּלוּ לְאֲדוּם שְׂכִינָה עִמָּהֶם וְלֹא אַחַת מִן הַמְּדוֹת).
 אָדָם הַרְאֵשׁוֹן כְּדִי יִהְיֶה לִיה מִשְׁנוֹי אִינוּן שְׁבַע עִין
 שָׁנִין, לֹא אִידְפַר מִינֶיהָ בְּקִדְמִיתָא,
 דְאִלְמֵלֵי אִידְפַר מִינֶיהָ, מֵאָה שָׁנִין יִשְׁאִיר לִיה